

kvæmt miðun til Bjargtanga 359° réttvísandi og fjarlægð frá Bjargtöngum 11 sm, og hins vegar samkvæmt fjarlægð frá Bjargtöngum 11 sm. og fjarlægð frá Skor 15 sm. Hefur útreikningur samkvæmt mælingum þessum leitt til nokkurs mismunar í niðurstöðu. Ber hinum dómkvöddu mönnum að láta uppi rökstutt álit um öryggi mælinga varðskipsmanna frá siglingafræðilegu sjónarmiði.

Alyktarorð:

Héraðsdómara ber að dómkveðja menn samkvæmt framansögðu.

Miðvikudagur 5. marz 1958.

Nr. 24/1958. **Gústaf A. Sveinsson f. h.**
Kreisjugendamt í Eckernförde
 gegn
Sveinbirni Þorsteinssyni og
Matthíasi Jónassyni.

Dómdendur:

hæstaréttardómararnir Jónatan Hallvarðsson, Árni Tryggvason,
 Gizur Bergsteinsson og Þórður Eyjólfsson og prófessor Ármann
 Snævarr.

Matsmanni talið óskýlt að leggja fram matsgögn. Kærumál.

Dómur Hæstaréttar.

Sóknaraðili hefur 22. janúar þ. á. kært úrskurð héraðsdómara til Hæstaréttar, og barst sú kæra dóminum 17. f. m. Krefst sóknaraðili þess, að hinn kærði úrskurður verði úr gildi felldur og matsmanninum Matthíasi Jónassyni gert skýlt að leggja fram bókanir þær, er greinir í hinum kærða úrskurði. Þá krefst sóknaraðili og kærumálskostnaðar úr hendi varnaraðilja samkvæmt mati Hæstaréttar.

Af hálfu varnaraðiljans Sveinbjörns Þorsteinssonar er

krafizt staðfestingar hins kærða úrskurðar og kærumálskostnaðar úr hendi sóknaraðilja.

Frá varnaraðiljanum Matthíasi Jónassyni hafa hvorki borizt kröfur né greinargerð.

Með skírskotun til forsendna hins kærða úrskurðar ber að staðfesta hann.

Kærumálskostnaður falli niður.

Dómsorð:

Hinn kærði úrskurður á að vera óraskaður.

Kærumálskostnaður fellur niður.

Úrskurður bæjarþings Reykjavíkur 22. janúar 1958.

Mál þetta er rekið fyrir bæjarþinginu sem vitnamál. Vitna-stefnendur eru Sveinbjörn Þorsteinsson, Reykjavík, og Bjarni Þorsteinsson og Sigríður Sigurjónsdóttir, hjón að Hurðarbaki í Borgarfirði, en vitnastefndi er Gústaf A. Sveinsson f. h. Kreisjugendamt í Eckernförde í Þýzkalandi.

Það er forsaga vitnamáls þessa, að Sveinbjörn Þorsteinsson bjó um skeið með þýzkri stúlku, Gundela Louise Deutschländer að nafni, en eigi voru þau gift. Sveinbjörn og Gundela Louise áttu saman tvö börn, Gunnar Deutschländer, fæddan í Slesvík 21. nóvember 1953, og Thoru Deutschländer, fædda í Reykjavík 5. febrúar 1955. Hinn 12. maí 1956 andaðist Gundela Louise. Börnunum mun þá hafa verið komið fyrir hjá hjónunum Bjarna og Sigríði að Hurðarbaki í Borgarfirði, en Bjarni er bróðir Sveinbjarnar. Stúlkubarnið mun hafa dvalið hjá þeim hjónunum óslitið síðan, en drengurinn mun hafa dvalið með föður sínum á heimili hans og Svölu Einarsdóttir hér í Reykjavík frá því um haustið 1956 fram til vorsins 1957, en farið þá með þeim að Hurðarbaki og dvalið þar með þeim sumarið, en þá farið til Bjarna og Sigríðar að Hurðarbaki og dvalið þar síðan.

Í októbermánuði 1956 höfðaði Kreisjugendamt í Eckenförde sem yfirlögráðandi framangreindra barna mál á hendur Sveinbirni Þorsteinssyni og krafðist þess, að hann léti bæði börnin af hendi til sín. Byggði Kreisjugendamt þessa kröfu sína í málinu á því, að börnin væru þýzkir ríkisborgarar. Um afstöðu þeirra bæri því að fara að þýzkum lögum, en samkvæmt þeim sé Kreisjugendamt hinn rétti forsjáraðili barnanna.

Dómur í máli þessu var uppkveðinn á bæjarþingi Reykjavíkur hinn 25. maí 1957. Aðiljar skutu málinu til Hæstaréttar. Sá dómur kvað upp úrskurð í málinu hinn 22. nóvember 1957 á þá leið, að „áður en dómur gengur í máli þessu í Hæstarétti, þykir rétt samkvæmt 120. gr. laga nr. 85/1936 að gefa aðiljum kost á að afla eftirtalinna gagna:

1. Afla álits tveggja dómkvaddra sérkunnáttumanna í sálarfræði og uppeldisfræði um það, hvort ástæða sé til þess að ætla, að afhending sú og flutningur úr landi, sem krafizt er af hálfu aðaláfrýjanda á börnum þeim, er í málinu greinir, muni hafa skaðleg áhrif á sálarlíf barnanna.

2. Að leggja álitsgerð hinna dómkvöddu manna fyrir barnaverndarráð og fá umsögn þess um málið“.

Til þess að gefa álit þetta voru dómkvaddir á bæjarþinginu þeir dr. Broddi Jóhannesson og dr. Matthías Jónasson.

Álitsgerð þeirra er dagsett 21. desember f. á. Er vitnamál þetta rekið hér fyrir bæjarþinginu vegna álitsgerðar hinna dómkvöddu matsmanna.

Hafa matsmenn báðir verið hér fyrir dómi sem vitni. Lögmaður vitnastefnda hefur skorað á matsmanninn dr. Matthías Jónasson að „leggja fram bókanir sínar um gáfnapróf yfir börnunum Gunnari og Thoru Deutschländer og um aðrar athuganir hans um börnin“.

Matsmaðurinn hefur neitað að verða við þessari áskorun lögmannsins, þar sem slíkt væri eigi venja sálfræðinga og lækna sem dómkvaddra sérfræðinga.

Lögmaðurinn krafðist þess, að úrskurðað yrði um skyldu matsmannsins til að leggja fram bókanir þessar. Var atriðið því tekið til úrskurðar.

Í álitsgerð matsmanna segir, að börnin hafi verið greindarprófuð með íslenzku stöðluðu (standardiseruðu) prófkerfi af Binet-Terman gerð. Matsmaðurinn dr. Matthías hefur upplýst fyrir dóminum, að kerfi þetta sé útbreitt og viðurkennt prófkerfi á þessu sviði og mjög mikið notað. Bókanir í sambandi við prófanir fari eftir ákveðnum reglum, sem prófkerfið mælir fyrir um, og að bókanirnar séu eingöngu merki og tákn, sem aðeins sé á færi sérmenntaðra manna í sálar- og uppeldisfræðum að lesa úr. Að þessu athuguðu þykir eigi ástæða til að skylda matsmanninn til að leggja fram bókanir þessar.

Matsmenn eru dómkvaddir sem hæfir og óvilhallir sérkunnáttumenn á því sviði, er álits þeirra er óskað um. Í álitsgerð þeirri,

er hér liggur fyrir, er vísað til ýmissa gagna, er matsmenn hafa haft til umráða, svo og til ýmissa atriða, er þeir hafa talið máli skipta um álit sitt. Þá hafa matsmenn gefið margháttaðar skýringar hér fyrir dóminum varðandi álitsgerðina. Verður því eigi talið efni standa til að skylda matsmanninn til að leggja fram bókanir um aðrar athuganir hans á börnunum, sem hann kann að hafa gert.

Samkvæmt þessu framanskráðu verður matsmaðurinn dr. Matthías Jónasson ekki skyldaður til að leggja fram bókanir þær, sem krafizt er af lögmanni vitnastefndu.

Emil Ágústsson, fulltrúi borgardómara, kvað upp úrskurð þenna.

Ályktun:

Matsmanninum, dr. Matthías Jónassyni, er eigi skylt að leggja fram framangreindar bókanir.

Miðvikudaginn 5. marz 1958.

Nr. 23/1958. **Sveinbjörn Þorsteinsson, Bjarni Þorsteinsson
og Sigríður Sigurjónsdóttir**
gegn
**Gústaf A. Sveinssyni f. h. Kreisjugendamt
í Eckernförde.**

Dómendur:

**hæstaréttardómaramarnir Jónatan Hallvarðsson, Árni Tryggvason,
Gizur Bergsteinsson og Þórður Eyjólfsson og prófessor Ármann
Snævarr.**

Synjað um að leggja spurningar fyrir matsmann. Kærumál.

Dómur Hæstaréttar.

Sóknaraðiljar hafa 22. janúar þ. á. kært úrskurð héraðs-dómara til Hæstaréttar, og barst sú kæra dóminum 17. f. m. Krefjast sóknaraðiljar þess, að hinn kærði úrskurður verði úr gildi felldur, þannig að synjað verði um að leggja greindar spurningar fyrir matsmanninn Matthías Jónasson og varnaraðilja verði dæmt að greiða kærumálskostnað að mati Hæstaréttar.